

**Avrupa Birliğı tarafından
finanse edilmektedir**

İNŞAAT SEKTÖRÜNDE TEMEL HAKLARIN YENİDEN İNŞASI PROJESİ

BEKLENTİ ve İHTİYAÇ ANALİZİ ANKETİ ANALİZ RAPORU

Ekim 2025

ANKARA

İçindekiler

GİRİŞ	3
1. Katılımcıların Profil Özellikleri.....	4
2. Katılımcıların Eğitim ve Savunuculuk Toplantısında Aktarılabacak Konularının Katkı Düzeyine Dair Algıları.....	5
3. Katılımcıların Temel Haklara Dair Algı ve Tutumları.....	12
SONUÇ	14

Tablo ve Grafikler

Tablo 1. Katılımcıların Yaş Dağılımı	4
Tablo 2. Katılımcıların Sendika Üyeliği Süresi	4
Tablo 3. Katılımcıların Türkiye YOL-İŞ Sendikası Üyelik Süresi	5
Tablo 4. Katılımcıların Eğitimlerde Aktarılması Planlanan Konularının Katkı Düzeyine İlişkin Algıları	6
Tablo 5. Temalar, Anahtar Kelimeler ve Frekansları ile Açıklamalar	8
Tablo 6. Katılımcıların Savunuculuk Eğitiminde Aktarılması Planlanan Konuların Katkı Düzeyine İlişkin Algıları	9
Tablo 7. Katılımcıların Proje Çerçevesindeki Faaliyetlerin Katkı Düzeyine İlişkin Algıları..	11
Tablo 8. Katılımcıların Temel Haklara Erişim Konusundaki Zorluk Algısı	12
Grafik 1. Eğitim Konuları Bazında Ortalama Katkı Puanları	7
Grafik 2. Eğitim Konuları Bazında Ortalama Katkı Puanları	10
Grafik 3. Faaliyet Bazında Ortalama Katkı Puanları	11
Grafik 4. Zorluk Algısına Dair Ortalama Puanlar	12

GİRİŞ

İnşaat Sektöründe Temel Hakların Yeniden İnşası Projesinin 19 Haziran 2025 tarihinde Türkiye YOL-İŞ Sendikası genel merkezinde düzenlenen açılış toplantısında katılımcılara Beklenti ve İhtiyaç Analizi Anketi uygulanmıştır. Uygulanan anketin amacı, proje çerçevesinde gerçekleştirilecek faaliyetler planlanırken katılımcıların beklentilerinin de gözlemlenmesidir. Bu çerçevede katılımcılara on sorudan oluşan anket uygulanmış ve proje çerçevesinde planlanan eğitim içerikleri ve savunuculuk toplantısında aktarılacak konulara dair algı ve tutumları ile ilave olarak düzenlenmesi gerektiğini düşündükleri faaliyetleri belirlenmesi ve erişimde zorlandıkları temel hakların belirlenmesi hedeflenmiştir.

Türkiye YOL-İŞ Sendikası Genel Merkezinde gerçekleştirilen açılış toplantısına projenin sosyal taraflarının tamamı davet edilmiştir. ILO Türkiye ofisi direktörü Yasser Ahmed Hassan'ın katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası Genel Sekreteri Necati Ersoy, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bakan Danışmanı Işıl Kurnaz ve Eski Çalışma Genel Müdürü Nurcan Önder, Türkiye YOL-İŞ Sendikası şube başkanları, şube personelleri ve sendika baş temsilci ve temsilcileri ile sendika üyeleri yer almıştır. Bu çerçevede anket uygulanan katılımcıların önemli bir bölümü Türkiye YOL-İŞ Sendikası Şube Başkanlıklarında görev yapan profesyonel ve amatör sendikacılar ile baş temsilci ve temsilcilerdir. Ankete katılan kırk katılımcının otuz sekizinin ankette yer alan sorulara verdiği cevaplar bir bütün olarak kullanılabilir durumda bulunmuştur. Bu kapsamda açılış toplantısında yer alan kırk katılımcının otuz sekizinin verdiği cevaplar üzerinden bir analiz gerçekleştirilmiştir.

Gerçekleştirilen anket çerçevesinde elde edilen veriler ve görüşler projenin planlanan faaliyetlerinin içeriklerinin projenin yararlanıcısı konumundaki sendika üyesi işçilerin beklentileri ile uyumlu olması adına analiz edilerek değerlendirilecektir. Diğer yandan katılımcıların projede ilave olarak yer almasını istediği faaliyetlere ise bundan sonra gerçekleştirilecek projelerin içeriğinin oluşturulması noktasında başvurulacaktır.

Projenin kapanış toplantısında da Beklenti ve İhtiyaç Analizi Anketi uygulanacak ve katılımcıların proje faaliyetlerine ilişkin değerlendirmeleri alınarak temel haklara erişime dair proje faaliyetlerinin sonuçlarının incelenmesi sağlanacaktır. Beklenti ve İhtiyaç Anketinin analizi bu çerçevede gerçekleştirilerek proje faaliyetlerinin planlanmasında dikkate alınmak üzere raporlaştırılmıştır.

1. Katılımcıların Profil Özellikleri

Beklenti ve İhtiyaç Analizi Anketin ilk üç sorusu katılımcıların profillerinin ortaya konulmasını amaçlamaktadır. Bu çerçevede katılımcılara; yaşları, kaç yıldır sendika üyesi oldukları ve kaç yıldır Türkiye YOL-İŞ Sendikasına üye oldukları soruları yöneltilmiştir. Bu noktadaki amaç; katılımcıların görüşlerinin yaş, sendika üyesi olunan süre değişkenleri ile ilişkili olup olmadığını ortaya koymaktır.

Tablo 1. Katılımcıların Yaş Dağılımı

Yaş Aralığı	Sayı	Yüzde (%)
41 – 50 Yaş Aralığı	11	28,9
60 Yaş Üstü	10	26,3
51 – 60 Yaş Aralığı	9	23,7
31 – 40 Yaş Aralığı	8	21,1
Toplam	38	100

Katılımcıların yüzde 28,9’u 41 – 50 yaş aralığındayken, yüzde 26,3’ü 60 yaş üzerinde, yüzde 23,7’si 51 – 60 yaş aralığında ve yüzde 21,1’i 31 – 40 yaş aralığındadır. Katılımcıların ortalama yaş seviyesinin yüksek olduğu görülmektedir. Şube başkanlıklarında görev yapan profesyonel ve amatör sendikacılar ile baş temsilci ve temsilcilerin uzunca bir süredir çalışma hayatında yer almış olması nedeniyle katılımcıların yaşlarının yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 2. Katılımcıların Sendika Üyelik Süresi

Sendika Üyelik Süresi	Sayı	Yüzde (%)
Yirmi Yıldan Fazla	18	48,6
On Yıldan Fazla Yirmi Yıldan Az	10	27
Beş Yıldan Fazla On Yıldan Az	5	13,5
Bir ila Beş Yıl Arası	4	10,8
Toplam	37	100

Katılımcıların yüzde 48,6’sının yirmi yılı aşkın süredir sendika üyesi oldukları görülmüştür. Katılımcıların yüzde 27’si on yıldan fazla yirmi yıldan az süredir, yüzde 13,5’i beş yıldan fazla on yıldan az süredir, yüzde 10,8’i ise bir ila beş yıl süredir sendika üyesidir. Katılımcıların uzun bir sendikal üyelik geçmişine sahip olduğu görülmüştür.

Katılımcıların sendikal üyelikleri içerisinde Türkiye YOL-İŞ Sendikasının ne kadar süre kapladığını görmek amacıyla katılımcılara kaç yıldır Türkiye YOL-İŞ Sendikası üyesi oldukları sorusu yöneltilmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların Türkiye YOL-İŞ Sendikası Üyelik Süresi

Türkiye YOL-İŞ Sendikası Üyelik Süresi	Sayı	Yüzde (%)
Yirmi Yıldan Fazla	18	50
On Yıldan Fazla Yirmi Yıldan Az	7	19,4
Beş Yıldan Fazla On Yıldan Az	7	19,4
Bir ila Beş Yıl Arası	4	11,1
Toplam	36	100

Katılımcıların sendika üyelik süresinin çok önemli bir bölümünü Türkiye YOL-İŞ Sendikası üyesi olarak geçirdiği görülmüştür. Türkiye YOL-İŞ Sendikasının inşaat sektöründe yetkili tek sendika olmasının bu sonuçta önemli etkisi olduğu düşünülmektedir. Katılımcıların Türkiye YOL-İŞ sendikası üyelik süresinin uzunluğu beklentileri ve ihtiyaçları tanımlamak konusunda büyük bir deneyime sahip olması anlamına gelmektedir.

2. Katılımcıların Eğitim ve Savunuculuk Toplantısında Aktarılacak Konularının Katkı Düzeyine Dair Algıları

Katılımcılara proje çerçevesinde yürütülecek eğitimlerde katılımcılara aktarılması planlanan konular hakkındaki değerlendirmelerini sunmaları adına iki soru yöneltilmiştir. Bu sorulardan ilki planlanan eğitimlerdeki konuların sağlayacağı katkıları puanlamaları yönünde olmuştur. Bu noktadaki amaç, katılımcıların eğitimde aktarılacak konuların sağlayacağı katkıya dair algılarının ortaya konulmasıdır.

Katılımcılara proje çerçevesinde yürütülecek eğitimlerde aktarılması planlanan konular anket formunda belirtilmiş ve bu konuları 1 ila 11 arasında puanlamaları istenmiştir. En az beş konuyu puanlamış katılımcıların puanlamaları üzerinden ortalama skor oluşturularak değerlendirme yapılmıştır. Tablo 4'te konuları puanlayan katılımcı sayısı, konuların ortalama katkı düzeyi puanı ve standart sapma değerleri verilmiştir. Konuların ortalama katkı düzeyi puanının yüksek olması katılımcıların o konunun daha yüksek düzeyde katkı sağlayacağını ifade etmektedir. Standart sapma değerleri ise katılımcıların ne kadar benzer ya da farklı düşündüğünü

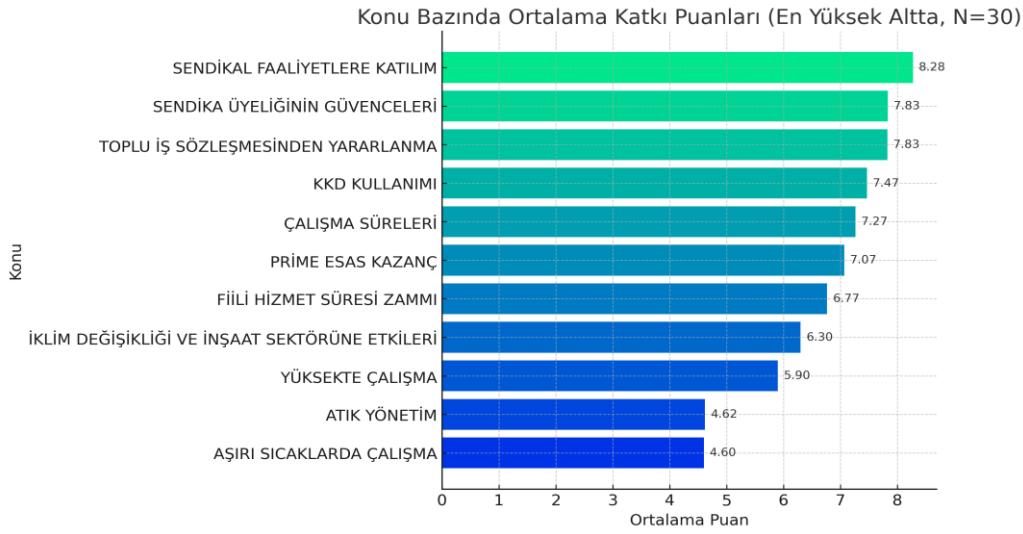
göstermektedir. Standart sapma değeri düşük olan konular hakkında katılımcıların benzer yönde algıları olduğunu söylemek mümkünken standart sapma değeri yüksek olan konular hakkında katılımcıların algılarının farklı olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 4. Katılımcıların Eğitimlerde Aktarılması Planlanan Konularının Katkı Düzeyine İlişkin Algıları

Eğitimde Aktarılması Planlanan Konular	Katılımcı Sayısı	Ortalama	Std. Sapma
Sendikal Faaliyetlere Katılım	29	8.28	2.83
Sendika Üyeliğinin Güvenceleri	30	7.83	3.40
Toplu İş Sözleşmesinden Yararlanma	29	7.83	2.67
Kişisel Koruyucu Donanım Kullanımı	30	7.47	3.21
Çalışma Süreleri	30	7.27	3.54
Prime Esas Kazanç	30	7.07	3,53
Fiili Hizmet Süresi Zammı	30	6.77	3.85
İklim Değişikliği ve İnşaat Sektörüne Etkileri	30	6.30	3.32
Yüksekte Çalışma	30	5.90	3.54
Atık Yönetimi	29	4.62	3.21
Aşırı Sıcaklarda Çalışma	30	4.60	3.40

Katılımcıların proje kapsamında gerçekleştirilecek eğitimlerde aktarılması planlanan konulardan en yüksek faydayı sağlayacağını düşündükleri sendikal faaliyetlere katılım iken, sendika üyeliğinin güvenceleri ve toplu iş sözleşmesinden yararlanma konularının da ortalama puanı yüksek olmuştur. Katılımcılar en az katkının yüksekte çalışma, atık yönetimi ve aşırı sıcaklarda çalışma konularında verilmesi planlanan eğitimlerde gerçekleşeceğini düşünmektedirler. Sendikal faaliyetlere katılım, sendika üyeliğinin güvenceleri ve toplu iş sözleşmesinden yararlanma, geneli yirmi yılın üzerinde sendika üyesi olan katılımcıların en çok katkı sağlandığını geçmiş deneyimlerinden düşündükleri genel konular olarak öne çıkmıştır. Diğer yandan atık yönetimi ve aşırı sıcaklarda çalışma gibi ikiz dönüşüm çerçevesinde son dönemde öne çıkan konuların katkı düzeyine dair algının henüz oluşmadığını söylemek mümkündür. Diğer yandan inşaat sektöründe iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin farklı projeler ve işyeri içi eğitimlerde sürekli bir şekilde yer almanın katılımcıların bu değerlendirmesinde etkili olduğu düşünülmektedir. Katılımcıların iş sağlığı ve güvenliği konularının sektörde sıklıkla eğitimlerde yer alması nedeniyle proje kapsamındaki eğitimlerde farklı konuların yer bulma taleplerini ifade ettikleri düşünülmektedir.

Grafik 1. Eğitim Konuları Bazında Ortalama Katkı Puanları

Katılımcıların, işçinin sendikal mevzuat çerçevesindeki hakları başlığında verilmesi planlanan; sendikal faaliyetlere katılım, sendika üyeliğinin güvenceleri ve toplu iş sözleşmesinden yararlanma konularının katkı düzeyine ilişkin algısı yüksek düzeyde pozitifken; işçinin iş ve sosyal güvenlik hukukundan kaynaklanan hakları başlığında aktarılması planlanan çalışma süreleri, prime esas kazanç ve fiili hizmet süresi zammı konularının katkı düzeyine ilişkin algıları orta düzeyde pozitifdir. İş sağlığı ve güvenliği mevzuatından kaynaklanan hakları başlığında aktarılması planlanan; kişisel koruyucu donanım kullanımı ve yüksekte çalışma konularının katkı düzeyine ilişkin algısı düşük düzeyde pozitifken, iklim değişikliği başlığında aktarılması planlanan atık yönetimi, aşırı sıcaklarda çalışma ve iklim değişikliği ve inşaat sektörüne etkileri konularının katkı düzeyine ilişkin algıları en düşük düzeyde pozitifdir.

Dolayısıyla katılımcıların klasik olarak ifade edilebilecek eğitim konularının katkı düzeylerinin daha yüksek olacağına dair algıya sahip olduğunu ancak iklim değişikliği çerçevesinde daha güncel konularda ise katkı düzeyine dair algılarının olumlu olmadığı görülmektedir. Katılımcıların henüz yabancı oldukları iklim değişikliği, aşırı sıcaklarda çalışma gibi konulara dair farkındalığın düşük olması, projenin bu konudaki farkındalığı artırmaya yönelik hedefinin yerinde olduğunu göstermektedir.

Katılımcılara proje çerçevesindeki eğitimlerde aktarılması planlanan konulara ilave olarak katkı sağlayabileceğini düşündükleri konuları belirtmeleri için açık uçlu bir soru yöneltilmiştir. Bu soruya verilen cevaplar içerisinde kullanılan kelimeler üzerinden temalar oluşturulmuş ve sıklık analizi gerçekleştirilmiştir. Cevaplarda kullanılan kelimeler üzerinden beş ayrı tema oluşturulmuş ve oluşturulan temaların anahtar kelimeleri ile bu anahtar kelimelerin açıklamalarına Tablo 5’te yer verilmiştir.

Tablo 5. Temalar, Anahtar Kelimeler ve Frekansları ile Açıklamalar

Temalar	Anahtar Kelimeler	Frekans
İş Hukuku ve Çalışma Hakları	Hak, haklar, sözleşme	%35,3
Sendikal Haklar ve Toplu Sözleşme	Sendikal faaliyet, toplu iş sözleşmesi	%29,4
Kurumsal İş Birliği ve Bilgilendirme	İşyerinde eğitim, seminer	%17,6
İş Sağlığı ve Güvenliği	İş kazası, meslek hastalığı	%11,8
Psikososyal Riskler ve İletişim	Stres, psikolojik problemler	%11,8
Temalar	Anahtar Kelimeler	Açıklamalar
İş Sağlığı ve Güvenliği	İş kazası, İSG, risk, önleme, güvenlik	En sık geçen tema; çalışan güvenliği ve risk önleme eğitimleri öneriliyor.
Sendikal Haklar ve Toplu Sözleşme	Sendika, toplu iş sözleşmesi, TİS, hak	Çalışanların örgütlenme, temsil ve hak bilinciyle ilgili eğitim ihtiyacı.
İş Hukuku ve Çalışma Hakları	İş kanunu, disiplin, maaş, hak	İş kanunu, disiplin hükümleri, ücret ve haklar konusunda farkındalık isteği.
Psikososyal Riskler ve İletişim	Stres, iletişim, psikososyal, motivasyon	Psikososyal destek, iletişim ve dayanışma konuları.
Kurumsal İş Birliği ve Bilgilendirme	İşyeri ile ortak, bilgilendirme, seminer	İşverenle birlikte yürütülecek bilgilendirme oturumları öneriliyor.

Katılımcıların eğitimlere dahil edilebilecek konular özelinde öne çıkardıkları noktanın iş hukuku ve sendikal mevzuat çerçevesindeki haklar olduğu görülmüştür. Diğer yandan işyerinde eğitim verilmesinin daha yüksek katkı sağlayacağına dair bir algının olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca psikososyal riskler olarak ifade edilebilecek stres ve iletişim konularında verilebilecek eğitimlerin katkı düzeyinin yüksek olacağına dair algı söz konusudur.

Katılımcıların proje çerçevesinde gerçekleştirilecek savunuculuk eğitiminde aktarılması planlanan konulara dair katkı düzeyi algılarının ortaya konulması amacıyla ankette bir soruya yer verilmiştir. Savunuculuk eğitiminde aktarılacak konuları bir ila sekiz arasında katkı düzeyi puanı vererek değerlendirmeleri istenen katılımcıların verdiği puanlar üzerinden bir ortalama puan elde edilmiş ve bu puan üzerinden yorum yapılmıştır. Bu çerçevede otuz katılımcının en az altı konuyu puanlaması söz konusu olmuş ve bu puanlar üzerinden konular için oluşturulan ortalama puanlar çerçevesinde bir değerlendirme yapılmıştır.

Proje çerçevesinde yürütülecek olan savunuculuk eğitiminde, katılımcıların temel haklara erişim noktasında yaşadıkları zorlukların ortadan kaldırılması ve hak arama bilincinin geliştirilmesi amacıyla bu konuda izlenebilecek adımlar ve hukuki yöntemler hakkında uygulamalı bilgiler verilmesi hedeflenmektedir.

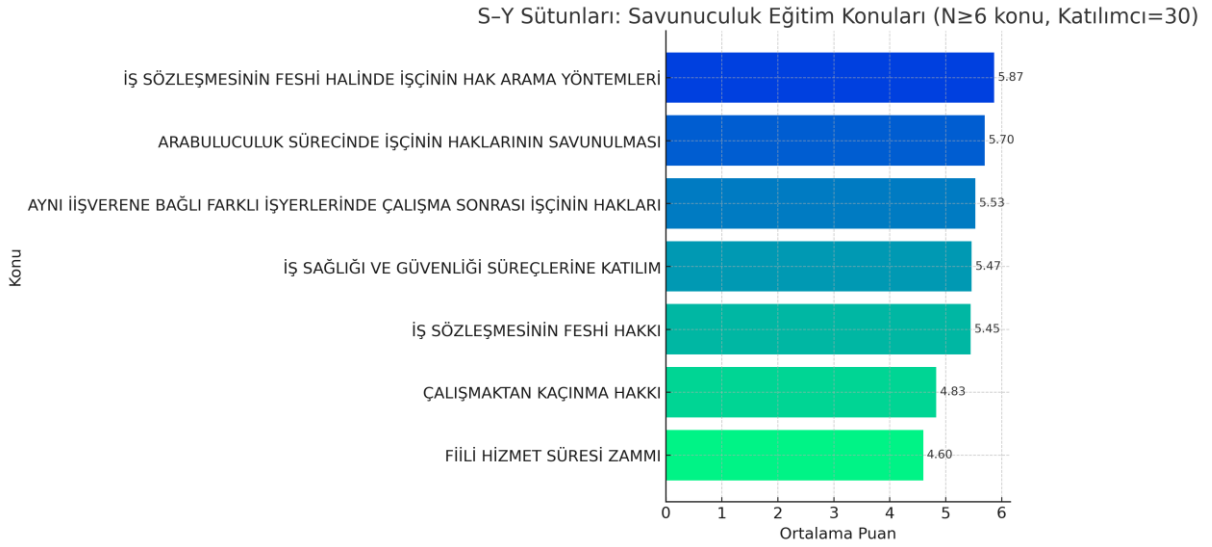
Bu bağlamda savunuculuk eğitiminin içeriği; iş sözleşmesinin feshi halinde işçinin hak arama yöntem ve araçları, arabuluculuk sürecinde işçinin hakkının korunması için neler yapılabileceği, işverenin iş sağlığı ve güvenliği konularında tedbir almaması halinde iş sözleşmesinin feshi ve çalışmaktan kaçınma hakkının nasıl kullanılabileceği ile fiili hizmet süresi zammının hukuka uygun bildirilmemesi halinde atılacak adımlar olarak belirlenmiştir. Bu konularda işçinin hakkını savunma kapasitesinin artırılması ve bilgilendirilmesi suretiyle farkındalığının geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Tablo 6. Katılımcıların Savunuculuk Eğitiminde Aktarılması Planlanan Konuların Katkı Düzeyine İlişkin Algıları

Konu	Katılımcı Sayısı	Ortalama	Std. Sapma
İş Sözleşmesinin Feshi Halinde İşçinin Hak Arama Yöntemleri	30	5,87	2,24
Arabuluculuk Sürecinde İşçinin Haklarının Savunulması	30	5,70	2,58
Aynı İşverene Bağlı Farklı İşyerlerinde Çalışma Sonrası İşçinin Hakları	30	5,53	2,45
İş Sağlığı ve Güvenliği Süreçlerine Katılım	30	5,47	2,50
İş Sözleşmesinin Feshi Hakkı	29	5,45	2,38
Çalışmaktan Kaçınma Hakkı	30	4,83	2,68
Fiili Hizmet Süresi Zammı	30	4,60	2,75

Katılımcıların savunuculuk eğitiminde aktarılması planlanan konulardan en yüksek düzeyde katkı sağlayacaklarını düşündüklerinin iş sözleşmesinin feshi halinde işçinin hak arama yöntemleri, en düşük katkı sağlayacaklarını düşündüklerinin ise fiili hizmet süresi zammı olduğu görülmüştür. Ortalama puanı en yüksek olan konu iş sözleşmesinin feshi halinde işçinin hak arama yöntemleri olurken en düşük olan konu fiili hizmet süresi zammı olmuştur.

Grafik 2. Eğitim Konuları Bazında Ortalama Katkı Puanları

Ortalama puanı en yüksek olan konu bireysel iş hukuku mevzuatı çerçevesinde hak arama yöntemleri ile arabuluculuk sürecinde işçinin haklarının savunulması olurken, iş sağlığı ve güvenliği süreçlerine katılım ile iş sözleşmesinin feshi hakkı orta düzeyde katkı sağlayacağı düşünülen konular olmuştur. En az katkısı olacağı düşünülen konular ise çalışmaktan kaçınma hakkı ve fiili hizmet süresi zammı olarak ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede katılımcıların uzunca süredir sendikalı işyerlerinde çalışıyor olmaları nedeniyle iş sağlığı ve güvenliği süreçlerinde haklarının farkında oldukları ancak bireysel iş hukuku konusunda verilecek eğitimin katkısının yüksek olacağı yönünde algıya sahip olduklarını söylemek mümkündür.

İnşaat Sektöründe Temel Hakların Yeniden İnşası Projesi içerisinde doğrudan yararlanıcılara yönelik olarak; inşaat sektöründeki işçilerin temel hakları konusunda bilgi düzeyi ve farkındalıklarının artırılması amacıyla Temel Haklar Rehberinin Hazırlanması, doksan katılımcı ile Ankara ve Adana illerinde eğitim seminerleri gerçekleştirilmesi, Ankara ilinde elli katılımcı ile savunuculuk eğitimi gerçekleştirilmesi ve farkındalık artırıcı sosyal medya paylaşımları yapılması faaliyetleri yer almaktadır. Katılımcılara proje çerçevesinde yürütülecek faaliyetlerin sağlayacağı katkıyı değerlendirmeleri istenmiştir. Katılımcıların faaliyetin katkı düzeyine ilişkin algılarının pozitif olması belirlenen faaliyetin etkisinin de pozitif olacağına işaret etmektedir.

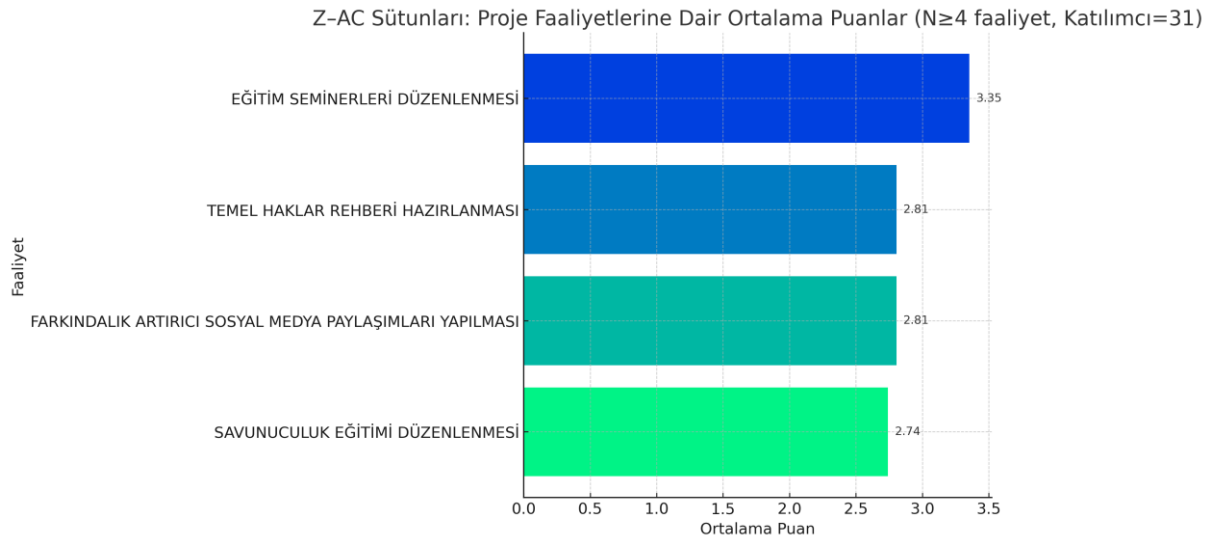
Bu çerçevede katılımcıların proje çerçevesinde yürütülecek doğrudan katılımcı odaklı dört faaliyeti en yüksek katkı sağlayacağını düşündükleri faaliyete dört, en düşük katkı sağlayacağını düşündükleri faaliyete bir puan vererek değerlendirmeleri beklenmiştir.

Tablo 7. Katılımcıların Proje Çerçevesindeki Faaliyetlerin Katkı Düzeyine İlişkin Algıları

Proje Faaliyetleri	Katılımcı Sayısı	Ortalama	Std. Sapma
Eğitim Seminerlerinin Gerçekleştirilmesi	31	3,35	0,88
Temel Haklar Rehberi Hazırlanması	31	2,81	1,19
Farkındalık Artırıcı Sosyal Medya Paylaşımları Yapılması	31	2,81	1,19
Savunuculuk Eğitimi Düzenlenmesi	31	2,74	1,21

En az dört faaliyeti puanlayan otuz bir katılımcının verdiği cevaplar üzerinden yapılan analiz çerçevesinde en yüksek ortalama puan eğitim faaliyetine verilmiştir. Katılımcılar proje çerçevesinde yürütülecek eğitim faaliyetlerinin en yüksek katkıyı sağlayacağını düşündüklerini ifade etmişlerdir. Diğer yandan savunuculuk eğitimi en düşük katkı sağlayacağı düşünülen faaliyet olmuştur.

Grafik 3. Faaliyet Bazında Ortalama Katkı Puanları

Katılımcıların eğitim seminerleri düzenlenmesi, temel haklar rehberi hazırlanması ve farkındalık artırıcı sosyal medya paylaşımları yapılması faaliyetlerinin sağlayacağı katkıya dair algıları en yüksek düzeyde olumluyken savunuculuk eğitimi düzenlenmesi faaliyetinin katkısına dair algıları düşük düzeyde olumludur. Savunuculuk eğitimi faaliyetine dair somut bilgi sahibi olunmamasının bu skorda etkisi olduğu değerlendirilmektedir. Bu çerçevede savunuculuk eğitimi hakkında bilgilendirme yapılması ve eğitimin içeriği hakkında bilgi verilmesi suretiyle bu kavram hakkında farkındalığın artırılmasının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

3. Katılımcıların Temel Haklara Dair Algı ve Tutumları

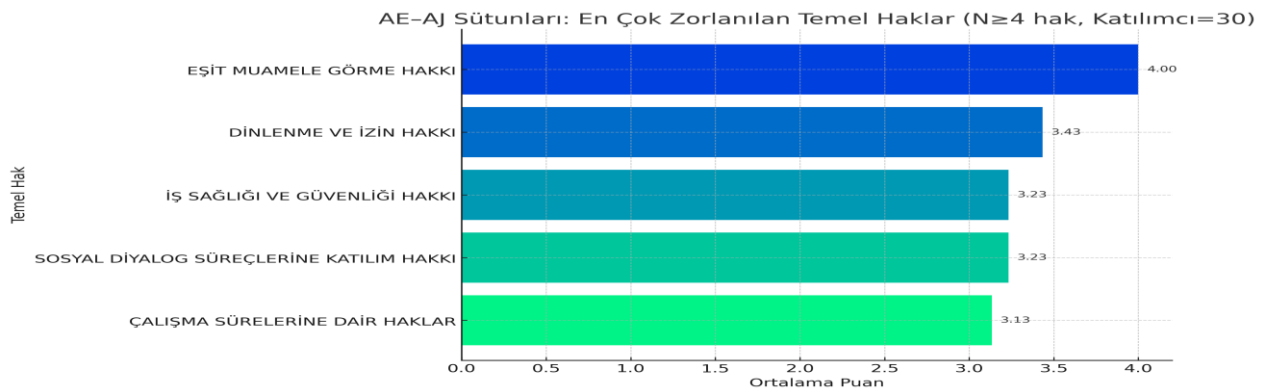
Katılımcıların temel haklara erişme noktasındaki zorluklara dair algı ve tutumlarını ortaya koymak amacıyla ankette bir soruya yer verilmiştir. Bu sorunun ankette yer almasındaki amaç, katılımcıların temel haklara erişim konusundaki algı ve tutumlarını ifade edebilmelerini sağlamaktır. Katılımcıların projenin temel amacı olan inşaat sektöründeki işçilerin temel haklara erişim konusundaki farkındalıklarının artırılması ve hak arama becerilerinin geliştirilmesi konusundaki sorunları ifade etmeleri, proje faaliyetlerinin belirlenmesine ve faaliyetlerin içeriğinin belirlenmesine katkı sağlayacağı için katılımcıların bu noktadaki görüşlerini sunmaları istenmiştir.

Tablo 8. Katılımcıların Temel Haklara Erişim Konusundaki Zorluk Algısı

Erişimde Zorlanılan Temel Hak	Katılımcı Sayısı	Ortalama	Std. Sapma
Eşit Muamele Görme Hakkı	30	4	2,05
Dinlenme ve İzin Hakkı	30	3,43	2,46
İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkı	30	3,23	1,99
Sosyal Diyalog Süreçlerine Katılım Hakkı	30	3,23	1,68
Çalışma Sürelerine Dair Haklar	30	3,13	2,10

Katılımcılara inşaat sektöründe erişimde genel olarak zorlanılan beş temel hak belirtilerek ve diğer seçeneği de sunularak erişimde en zorlandıkları temel hakka altı, en az zorlandıkları temel hakka bir puan vererek değerlendirmeleri beklenmiştir. Katılımcıların verdiği puanlardan ortalama puan elde ederek değerlendirmelerde bulunulmuştur.

Grafik 4. Zorluk Algısına Dair Ortalama Puanlar

Katılımcılar, erişimde en çok zorlandıkları temel hakkı eşit muamele görme hakkı olduğunu ifade etmişlerdir. Sendikalı olmanın güçlüğüne açıkça ortaya koyan bu ifade işyerlerinde sendikalı işçilere olan tavrın bir yansıması olarak değerlendirilmektedir. Diğer yandan dinlenme ve izin hakkı ile iş sağlığı ve güvenliği ile sosyal diyalog süreçlerine katılım hakları da erişimde zorlanılan temel haklar olarak belirtilmiştir.

Diğer yandan katılımcıların belirtilen tüm haklara erişim konusunda zorlandıkları ve standart sapma değerlerinin yüksek olmadığı görülmüştür. Bu durum başta sendikalı olmanın güçlüklerine ifade etmekle birlikte örgütlü işyerlerinde dahi dinlenme ve izin hakkı, çalışma sürelerine uyum, sosyal diyalog süreçlerine katılım ve iş sağlığı ve güvenliği hakkı konusunda güçlükler yaşandığını göstermektedir.

SONUÇ

İnşaat Sektöründe Temel Hakların Yeniden İnşası Projesinin 19 Haziran 2025 tarihinde Türkiye YOL-İŞ Sendikası genel merkezinde düzenlenen açılış toplantısında katılımcılara uygulanan beklenti ve ihtiyaç analizi anketinin sonuçları değerlendirilerek raporlaştırılmıştır. Elde edilen sonuçlar, proje çerçevesinde yürütülmesi planlanan eğitim ve savunuculuk eğitimi faaliyetinin içeriği hakkında önemli tespitler içermekte ve proje yönetim ekibinin faaliyet içerikleri konusunda ILO Türkiye Ofisi ile birlikte değerlendirme yapmasına imkan tanımaktadır. Bu bağlamda Beklenti ve İhtiyaç Analizi Anketinin amacına ulaştığı ve projenin yararlanıcıların beklenti ve ihtiyaçlarını ortaya koyduğunu ifade etmek mümkündür.

Katılımcıların eğitimde aktarılması planlanan konular hakkındaki algı ve tutumları değerlendirilerek iş sağlığı ve güvenliği ile aşırı sıcaklarda çalışma, iklim değişikliğinin inşaat sektöründeki çalışma biçimlerine yönelik etkileri konularının bir başlıkta aktarılmasının daha faydalı olacağı kanaati oluşmuştur. İnşaat sektöründe yer alan ve uzunca bir süredir sendikaların örgütlü olduğu işyerlerinde çalışan işçiler, sıklıkla iş sağlığı ve güvenliği eğitimi almaktadırlar. İşverenin kanuni zorunlulukları nedeniyle sıklıkla alınan bu eğitimlerin işçilerin algısını etkileyen bir unsur olduğu değerlendirilmiştir. Bu bağlamda katılımcıların farkındalıklarının yüksek olmadığı aşırı sıcaklarda çalışma ve iklim değişikliğinin çalışanlar üzerindeki etkileri konularına daha geniş zaman ayrılmasının olumlu olacağı düşünülmektedir. Bu çerçevede modüller arası süre dağılımının yeniden planlanabileceği değerlendirilmektedir. Bu konu hakkında proje yönetim ekibi ile ILO Türkiye ofisinin iletişimi dahilinde karar verilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Diğer yandan stres ve iletişim konularında eğitim ihtiyacının ifade edilmiş olması, savunuculuk eğitiminin içerisine hak ararken tercih edilmesi gereken iletişim biçim ve teknikleri konusundaki bir modülün dahil edilmesinin proje yönetim ekibi tarafından değerlendirilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Diğer yandan stres yönetimi başlığının da aynı modülde ele alınarak bireylerin hak arama mücadelesinde dayanıklılığının nasıl artırılabilceğine odaklanılmasının faydalı olacağı kanaati oluşmuştur.

Beklenti ve İhtiyaç Analizi projenin kapanış toplantısına katılacak kişilere hazırlanacak yeni form üzerinden uygulanacak ve projenin faaliyetleri başlamadan önceki algı ve tutumlar ile proje sonundaki algı ve tutumların karşılaştırması sağlanacaktır. Bu sayede proje öncesi ve sonrası algı ve tutum değişikliklerinin ortaya konulması hedeflenmektedir.

Bu yayın Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. İçeriği yalnızca Türkiye YOL-İŞ Sendikasının sorumluluğundadır ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmaz.

Bu yayında yer alan fikir ve görüşler Türkiye YOL-İŞ Sendikasına ait olup, ILO'nun fikir, görüş ve politikalarını yansıtmamaktadır.
